

**Nukissiuutit avatangiisinut pitsaasut imminnullu akilersinnaanerusut
atorneqarnerulernissaannik apeqquaqaat aallaavigalugu oqaluuserisassatut
siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Knud Kristiansen aamma Siverth K. Heilmann, Atassut)

Akissuteqaat

(Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisut)

Apeqquaqaat aallaavigalugu oqallisissiaq pillugu qujavunga, nukissiuutit ataavartut atorneqarnerisa annertusineqarnissaanut Naalakkersuisut suliniutaat pillugit nassuiaanissamut periarfissimmanga.

Siullermik pingaarnertullu Namminersorlutik Oqartussat erngup nukinganut aningaasaliissutigisaat erseqqissaatigissavakka. Erngup nukinganik innaallagissiorfiit illoqarfitsinni annerni arlalinni aamma innaallagissiorfinnik uuliamik atuisunik taarsiisimalerput, tamatumalu peqatigisaanik kissamik tunisassiornermut naleqarluartumik tapertaalersimallutik. Tassalu annertuumik suliniuteqarnikkut aningaasaliisarnikkullu erngup nukinganik innaallagissiorfiit innaallagissamik pilersuinermi nukissiornermut nammattunngortissinnaasimavavut – allaammi ullumikkut innaallagissamik tunisassiatta affaa erngup nukinganik innaallagissiornermit pissarsiarisarpaput.

Aamma suliniutit pitsaasut amerlasuut, Naalakkersuisut ataavartumik nukissiuuteqarnermut tapiisarnemit aningaasaliiffigisaat erseqqissassallugit tunngavissaqarpugut. Taakkununnga assersuutitut taasinnaavakka:

- Anorisaatinik misileraanermi anorip nukinganik innaallagissiorneq kiisalu anorisaatinik pisortat innaallagissamut pilersuineranni aqqusersuutitut atassusiineq
- Anorisaatinut atuiffiusinnaasunik uuttortaneq
- Seqernup qinngornerinik tigooqqaassutitik misileraaneq (seqernup nukinganik innaallagissiorfiit)
- Kissamut pumpinik misileraaneq

Suliat taakku tamarmik ataavartumik nukissiuuteqarnermi aaqqiissutissat innaallagissamik pilersuinitinnut pioreersumut qanoq ilillutik tapertaasinnaanerannut ilisimasanik naleqarluartunik tunisimavaatigut.

Angusat pitsaasut taakku tunngavigalugit 2012-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi, nukissiuutitut ataavartunut tapiissutitut aningaasaliissutit ingerlaqqissasut, aammalu aningaasaliissutini siunertaasut ilallugit silap pissusaanut naleqqussaaneq nukissiornermullu pitsanngorsaanerit ilanngunneqassasut Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Tamatumunnga nukissiornermut pitsanngorsaanissamut periarfissat annertuut, kiisalu silap pissusaata allannguutaanut inuiaqatigiit naleqqussarnissamut pisariaqartitsinitta annertusiartoreranik misigisaqarnerput tunngavigalugit piviusunngortitsinissamik Naalakkersuisut kissaateqarnerat tunngavigineqarpoq.

Kisiannili nukimmik pilersuinermi aamma allanik eqqarsaatigisassaqqarpoq, taamaattumillu nukissiuutit ataavartut oqimaaqatigiisitsivigisariaqarpagut. Pilersuinerup isumannaatsuunissaanik piunasaqarnerup saniatigut aamma nukissiornermut aningaasartuutit eqqumaffiginissaat pingaaruteqarpoq. Atuisut innaallagissamut akit akilertakkatik aqqutigalugit innaallagissamik pilersuinerup aningaasartuutit akilertarpaat. Taamaattumik siunissami innaallagissamik kissamillu pilersuinermi uulia atorlugu nukissiorneq aammalu nukissiuutit ataavartut tunngavigineqassapput.

Ataavartumik nukissiornermi teknologiit siunissami pitsaanerulernissaat, akikinnerulernissaat aserfallatsaaliorneqarnissamullu pisariaqartitsinerisa annikinnerulernissaat, taamaalillunilu ataavartumik nukissiornermut aningaasartuutit ikinnerulernissaat naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik ukiuni marlussunni kingullerni uuliamut akit qaffangaatsiarsimapput. Taamatut ineriartortitsinermi nukissiuutit ataavartut avatangiisinullu pitsaasut unammillerluarsinnaanerulersimapput, taamaattumillu suliassaqqarfimmi tassani ineriartorneq nakkutigissavarput tapersiivigissallugulu.

Tamatuma peqatigisaanik uuliamik atuiunnaarfiusut amerlisinnissaannut, aammalu suliassaqqarfinni allani nukissiuutit ataavartut amerlisinnissaannut periarfissanik amerlanerusunik nassaarniartussaavugut. Tassani biilit innaallagiamoorut, assartuunneqarnissamik pisariaqartitsinitsinni nukissiuutinik atuinissamut, imaluunniit inissiat najukkavut kiassarniarlugit eqqakkanik ikuallaavinniit kissap sinneranik atuinissamut uatsinnut periarfissiisut assersuutigineqarsinnaapput.

Taamaattumik Naalakkarsuisut suliniut qulaajaaffiususaaq: *“Eqqakkanik ikuallaasarneq – periusissat aqqiissuussaanerlu”* aallartippaat. Suliniut qulaajaaffiususaaq avatangiisitigut inuiaqatigiillu aningaasaqarnerannit isigalugu aqqiissutissat pitsaanerpaat nassaarniarnissaannut iluaqutaassaaq, ilanngullugit ikuallaasarfinit kissarnerup atorneqanngitsup atorluarneqarnissaa.

Suliniummik qulaajaaffiusussami ilaatigut ikuallaasarfinnik piorsaanissamut aningaasaqarnikkut pitsaanerpaamik periaaseqarnissaaq qanoq ittuussanersoq paasiniarneqassaaq aammalu kissarnerup atorneqanngitsup tuniniartarnissaanut periarfissaviusut ilaatinneqassallutik. Suliniummik aamma eqqakkanik katersineq, eqqakkanik assartuineq aammalu ikuallaaviit (ilanngullugu ungasianiik kiassaaneq) qanoq pitsaanerpaamik aqqiissuussivigineqarsinnaanersut ilusilianik assigiinngitsunik misissueqqissaartoqassaaq. Suliniut qulaajaaffiususaaq 2011-ip naanerani naammassissasoq naatsorsuutigineqarpoq aammalu nalunaarusiaq naalakkarsuinnikkut suliarinninnerup ingerlaqqinnerani nalunaarusiatut tunngaviusussatut atorneqassaaq. Suliniummik qulaajaaffiusussami misissueqqissaarnerit takutissappassuk avataaniit namminersortunit aningaasalersuineq aqqiissutissatut pilerinaateqartoq, aningaasalersuinermi suleqataasussanut attuumassuteqartunut aqqiissutissamik taamaattumik nittarsaassinerup atorneqartussatut Business Case (suliassap nassuiarnera) aammalu ”Suliassamut pilersaarusiaq” suliarineqassapput.

Taamatut oqaaseqarlunga neriuutigaara, oqallinneq pitsaasumik pilersitsiviulluurtumillu ingerlakkumaaripput.